

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co środy, kosztuje w prenumeracji: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacje są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya austriacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Szwajcarya. — Niemce. — Dania. — Księstwa Nadduńskie. — Turcya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

MONARCHYA AUSTRIACKA.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 6. sierpnia. Dnia 5. sierpnia 1854 wyszła i rozesłana została z c. k. galicyjskiej drukarni rządowej we Lwowie, część XXIX. oddziału I. dziennika rządowego z roku 1854 dla kraju koronnego Galicyi.

Część ta zawiera pod:

- Nr. 119. Rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych z dnia 30. kwietnia 1854 zawierające postanowienia przechodnie dla zarządzonego w skutek najwyższej uchwały z dnia 16. kwietnia 1854 wprowadzenia w czynność nowo uorganizowanych politycznych władz krajowych w krajach koronnych Austrii Nizszej i Wyższej, Salzburga, Tyrolu, Styrii, Karyntyi, Krainy, Kroacyi ze Sławonia, Wybrzeża, Czech, Morawii, Szląska, Galicyi, Bukowiny i Siedmiogrodu, tudzież władz obwodowych okręgu administracyjnego Lwowskiego i Krakowskiego z dnia 29. maja 1854.
- Nr. 120. Obwieszczenie ministerstwa finansów z dnia 30. kwietnia 1854 o zniesieniu urzędu kontrolnego w Leitomischl.
- Nr. 121. Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 3. maja 1854, którem w porozumieniu z ministeryum finansów objaśniono §. 44. ustaw o należnościach z dnia 9. lutego i 2. sierpnia 1850 r. nr. 329 dziennika ustaw państwa pod względem sądowej licytacji dóbr nieruchomości.
- Nr. 122. Obwieszczenie ministerstwa finansów z dnia 3. maja 1854 o utworzeniu urzędu kontrolnego w Grottau i dwóch urzędów celnych bocznych klasy II. w Petersdorf i Ullersdorf.
- Nr. 123. Rozporządzenie ministerstwa finansów z dnia 3. maja 1854 o utworzeniu urzędu loteryjnego klasy drugiej w Budzie.
- Nr. 124. Rozporządzenie ministrów spraw wewnętrznych, sprawiedliwości i finansów z dnia 6. maja 1854 o politycznej i sądowej organizacji książęcego hrabstwa Tyrolu z Vorarlbergiem.

Sprawy krajowe.

Lwów, 7. sierpnia. Do dnia dzisiejszego subskrybowano we Lwowie na pożyczkę narodową 1,460.480 złr. Według wykazów nadesłanych dotychczas z niektórych obwodów wynosiła subskrypcya 771.920 złr., do czego się samo miasto Brody przyczyniło sumą 320.000 złr. (Hurtownik Karol Hausner w Brodach subskrybował 50.000 złr.).

(Instrukcja w traktowaniu udziału w pożyczce tych osób, którym służą ułatwienia przyznane urzędnikom.)

Wiedeń, 4. sierpnia. Osobna instrukcja ustanawia postępowanie kas i urzędów w traktowaniu udziału w pożyczce narodowej tych osób, którym przysługują ułatwienia przyznane urzędnikom.

Ponieważ główne postanowienia tej instrukcyi także obowiązujące są dla władz i urzędów nie manipulujących pieniędzmi pożyczki i w ogóle obchodzą osoby mające udział w pożyczce, przeto wydano następujące przepisy:

Deklaracye subskrypcy urzędników publicznych przesłane hye mają w podwójnych spisach do nadwornej kredytowej buchalteryi w Wiedniu. Te wykazy spisywane będą według kas, z których subskrybenci pobierają swe płace. Subskrybenci więc, którzy z rozmaitych kas pobierają płace, nie mogą być oznaczeni na jednym wykazie. Pobory pożyczki zaczynają się dnia 1. października 1854 a kończą się w wrześniu 1858. Cała kwota, z którą subskrybent przystąpił do pożyczki, równie jak pojedyncze potrącenia na rzecz spłaty, mają być wykazane na arkuszu płatniczym.

Ile razy potrącenie na pożyczkę osiągnie kwotę, która się da wyrównać obligacyą, tyle razy obowiązany jest subskrybent odebrać na tę kwotę obligacyę, i w takim razie, oprócz zwyczajnego kwitu na pensyę wydać ma niestęplowany kwit na otrzymanie obligacyi. Wydanie obligacyi subskrybentowi ma także być każdą razą wykazane na arkuszu płatniczym. Procenta przypadające od rat na pożyczkę

aż do końca grudnia 1854 wypłacone będą odrazu w ciągu miesiąca stycznia 1855 w gotówce walutą bankową. Później nastąpi wyrównanie procentów za pojedyncze raty za pomocą obligacyi, których termina procentowe tak są oznaczone, że jeżeli potrącenie rat regularnie się odbywa, tedy bez specjalnego wyrównania procentów subskrybent nie dozna straty. Spłaty pożyczki poniżej 19 złr. nie będą oprocentowane w ciągu wpłat. Jeżeli cała subskrypcya opiewa tylko na 20 złr., wtedy nastąpi oprocentowanie w ten sposób, że na końcu ostatniej raty wydana będzie obligacya z prowizyą od 1. lipca 1857. Jeżeli subskrybent czuje się pokrzywdzonym postanowieniami wydanymi dla ułatwienia manipulacyi w wyrównywaniu procentów, wtedy zapłaciwszy wszystkie raty, wolno mu za przedłożeniem wyrachowania żądać specyfikowanego wyrównania procentów.

Uczestnikom w pożyczce przyzwolone są także spłaty z góry. Jeżeli te spłaty nie przewyższają przypadającej właśnie należności po odtrąceniu wszystkich innych rat, wtedy należy tylko poprzednio o tem uwiadomić kasę. Ale jeżeli subskrybent chce uiścić się z góry za pomocą wpłat, wtedy ma przypadającą kwotę wprawdzie złożyć także w kasie, która mu wypłaca pensyę, i ta potwierdzić ma, że tę kwotę otrzymała; ale dla osobnego obrachunku z kasą pożyczki czekać należy w każdym takim wypadku na decyzję przełożonej władzy finansowej.

Przy wydawaniu obligacyi na kwoty z góry zapłacone należy za każdym razem potrącać procenta. Gdyby dla wypadków śmierci albo z innej przyczyny potrzebne było wyrównanie procentów, wtedy to ma nastąpić tylko na wyraźne żądanie strony, jak dalece ztąd strona odnieść może jaką korzyść. (L. k. a.)

(Wiadomości potoczne z Wiednia.)

Wiedeń, 3. sierpnia. Słychać, że panujący książę Wołoszczyzny Barbu Stirbey uda się przed wyjazdem ztąd do Bukaresztu pierwiej do Konstantynopola, by Sułtanowi złożyć uszanowanie. Komisarz turecki odprowadzi go potem do Bukaresztu.

— Król pruski ambasador przy dworze tutejszym hrabia Arnim powróci według nadesłanej tu dzisiaj depešy telegraficznej dnia 9. b. m. do Wiednia i obejmie kierunek spraw ambasady.

— C. k. austriacki ambasador przy dworze hiszpańskim hrabia Jerzy Esterhazy wyjechał do Berlina, gdzie w nieobecności aust. ambasadora hrabi Thun obejmie sprawę ambasady. (Ll.)

Hiszpania.

(Przemowa szefów powstania do Królowej. — Wiadomości bieżące. — Dekret Junty madryckiej.)

Szefowie powstania otrzymali, jak wiadomo, na dniu 18. lipca posłuchanie u Jej król. Mości, przyczem wystąpił jeden z nich z następującą przemową:

„Niech Wasza król. Mość raczy pokazać się w ulicach Madrytu i przejść się po barykadach, wzniesionych nie przeciw Monarchyi, a Wasza król. Mość przekona się osobiście, że nie grozi żadne niebezpieczeństwo ani Jej dynastyi ani też zasadzie monarchicznej, a my będziemy tworzyć honorową gwardyę Waszej król. Mości“.

Marszałek Espartero przybył do Madrytu 29go lipca.

Podług wiadomości telegraficznej zrobiła władza rządowa w Barcelonie dla uspokojenia robotników nader zgubną koncesyę; mianowicie zakazała używanie maszyn po fabrykach dla pomnożenia roboty ręcznej. (Późniejsze doniesienia prostują to rozporządzenie, chodziło tylko o pewną jedną maszynę).

Junta w Saragocie zawiesiła dekretem uzbrojenie prowincyi aż do dalszych rozporządzeń w tym względzie. Ci, którzy pochycili broń, mogą ją zatrzymać, ale niewolno im ani organizować się ani łączyć z sobą.

Gazeta madrycka z 25. lipca zawiera następujący dekret wyższej junty datowany 24. t. m.:

1) Usunięci zostali z posad wszyscy urzędnicy ministeryów finansów, sprawiedliwości, marynarki, spraw zewnętrznych, budowy publicznych i spraw wewnętrznych; lokale tych ministeryów będą zamknięte i oddane pod dozór junty. 2) Powszechna dyrekcya skarbu i kasy rządowe wydadzą swe fundusze bankowi hiszpańskiemu San Fernando do dyspozycyi dla wyższej junty. 3) Członkowie wyższej junty podziela się na tyle sekcyi, ile ministeryów zostało suspendowanych, i sekcyje te będą załatwiać przynależne sprawy. 4) Pojedyncze sekcyje zbierają się w Leganez, a potem odejdą do przynależnych korpusów, o ile stosunki na to zezwolą. (Abbid. W. Z.)

Anglia.

(Rozprawy w izbach.)

Londyn. 28. lipca. Na wczorajszym posiedzeniu izby wyższej załatwiono wiele mniej ważnych bilów, między innymi bil o zamknięciu oberży w niedzielę o pewnych godzinach. *Earl of Harrowby* zapowiedział poprawkę, ażeby otwierano oberże w niedzielę, w wielki piątek i w inne dni świąteczne od pierwszej do pół do trzeciej popołudniu, a od piątej do jedenastej wieczór. Lordowie *Brougham* i *Clanricarde* oświadczyli, że przez ten bil byłoby bardzo utrudnione niedzielne wycieczki na wieś, ten jedyny wypoczynek Londyńskiego ludu. Przeciwnie zaś książę *Argyll*, lord *Atvanley* i lord *Campbell* uważali ten bil za dobrodziejstwo, którem parlament zjedna sobie wdzięczność klas pracujących. Poprawka pana *Harrowby*, rozszerzająca czas szynkowania po oberżach w dnie niedzielne na półtrzecia godziny, będzie przedłożona w sprawozdaniu komitetu.

Na posiedzeniu izby niższej potwierdzono znaczną większością wszystkie poprawki do bilu Oxfordzkiego uniwersytetu z wyjątkiem jednego, który się tyczy założenia prywatnych podsieni. W komitecie przyzwolenia toczono dyskusję nad wotum 13 800 funt. sztr. dla zaprowadzenia urzędu konsularnego, szpitalu i więzienia w Konstantynopolu. *Sir J. Pakington* zaproponował zapłacić lordowi biskupowi Nowej-Zelandyi dawniejszą jego pensję 600 funt. sztr. za lata 1853 i 1854, ale na niektóre przeciwe uwagi *Mr. Williamsa* i *Sir. G. Greya* cofną swą mocę. — Popółnocy zamieniła się izba w komitet nad bilem rosyjskiej hipoteki lorda *D. Stuarta*, lecz dyskutowała tylko nad najstosowniejszym dniem do naradzenia się nad tym bilem. W ciągu rozmowy zabrał nareszcie głos także jeden z adwokatów koronnych, *generalny solicitor* nad tym przedmiotem i oświadczył swe przekonanie, że namieniony bil, jeżeli się go niezmodernizuje, może pociągnąć najzłubniejsze skutki za sobą. W końcu wyznaczono przyszłą środę na obrady komitetu. Izba odbywała posiedzenie aż do 5 minut przed trzecią godziną zrana.

(Doniesienia z morza battyckiego. — Palne maszyny podwodne. — Niedostatek w Finlandyi.)

Korespondencya do *Gazety „Times”* z Barösund z d. 8. lipca donosi o maszynach piekielnych w zatoce fińskiej: „Wiadomo, że z początkiem roku bieżącego zrobiono kilkaset sztuk takich maszyn w fabryce rządowej pod Moskwą. Składają się z miedzianych kul wydrążonych napelnionych 700 funtami prochu, które eksplodują albo przez samo otarcie się o pływający nad nimi okręt, lub za pomocą drutów z brzegiem w komunikacji będących. Taka mina podmorska w porze stosownej zapalona zrobiłaby w spodzie okrętu tak wielkiego jak „*St. Jean d'Acres*“ dziurę 25 stóp w średnicy. Ale dotychczas nie znaleziono ani śladu podobnych maszyn.“ — Niedostatek mieszkańców wybrzeży“ pisze ta sama korespondencya „zdaje się być bardzo wielki, a mianowicie zbywa im zupełnie na soli. Przed kilką dniami przypłynęła jedna łódź blisko floty; załoga jej wystawiła się na niebezpieczeństwo pojmania, by tylko wyprosić garść soli w zamianę za ryby. — Parostatek „*Basilisk*“ powrócił z Gdańska i przywiózł 90 sztuk wołów; mamy tedy dosyć świeżego mięsa ale niedostatek jarzyn przykro się czuć daje. Rosyane budują baterję, która ma panować nad wyspą *Sandham* pod *Helsingfors*, jedynym punktem, z którego atak na ich okręta ze strony floty naszej jest możliwy. (Zeit.)

(Doniesienia z Londynu. — Hrabia *Walewski* bierze dymisję. — Ambasador szwedzki opuszcza Londyn. — Nowe wojska do Turcyi. — Sprzedaż okrętów rosyjskich.)

Londyn. 29. lipca. Dziennik *Press* donosi znowu, że między panem *Drouyn de L'Huys* a hrabią *Walewskim* zaszło nieporozumienie w bardzo delikatnej i ważnej kwestyi; to ma być powodem dymisji francuskiego ambasadora przy dworze angielskim. Także admirał *Virgin*, szwedzki ambasador w Londynie ma opuścić swą posadę. Nakoniec donosi *Press*, że dla ważnych wiadomości, jakie otrzymała admiralicya uchwalono wysłać admirała *Stopforda* na czarne morze i że ten admirał w tej chwili już odplynał.

Czterdziesty szósty pułk otrzymał rozkaz odplynąć w przyszłą środę do *Warny*.

Zdaje się, że były gubernator i *Commandeur en chef*, generał *Cathcart* obejmie jakieś dowództwo w Turcyi. Niektórzy utrzymują, że stanie na czele nowej, formowanej się mającej dywizyi 6000 wojska. Sąd admiralicyi skazał znowu ostatecznie następujące okręta rosyjskie: „*Patriot*“, „*Ida*“, „*Nadeżda*“ i „*Waxti*“. Ładunki soli jedenastu ostatnich zlicytowanych okrętów rosyjskich sprzedano za 3805 funt. sztr. (Abbl. W. Z.)

Francya.

(Wiadomości z Paryża. — Odejscie pułków do *Boulogne*. — Przypadek generała *Espinasse*. — Rektorowie akademii.)

Paryż. 29. lipca. Według *Patrie* otrzymały trzy liniowe pułki załogi rozkaz odejść dnia 2., 3. i 4. sierpnia do obozu pod *Boulogne*.

Przyjmowanie ochotników dla marynarki zastanowiono znowu z najwyższego reżkazu.

Generała *Espniasse* spotkał niedawno smutny przypadek; przyzwyczajony był koń jego arabski brać cukier z ust generała, tą razą schwycił generała za twarz i dolną szczękę mu złamał.

Dla przeprowadzenia nowej reformy nauk zaproponował pan *Fortoul* w sprawozdaniu do Cesarza, ażeby rektorów akademii obierać między terazniejszymi rektorami uniwersytetu i płacę ich wyznaczyć według ważności ich rezydencyi na 15 do 20.000 franków.

Cesarz napisał na brzegu tego sprawozdania: „Niepotrzeba wcale, ażeby nowi rektorowie należeli do uniwersytetu; obierać także duchownych, np. wielkich wikaryuszów dyecezyi. — Zaproponowana kwota pensyi może pozostać.

(Doniesienia z Paryża. — Opieszalność urzędników nadmorskich w *Neapolu*. — Pogrzeb admirała *Duquesne*. — Doniesienie o generale *Neyu* zmarłym na cholere. — Aresztacya.)

Paryż. 30. lipca. *Monitor* donosi z *Neapolu* z 24. b. m., że w nocy z 12go na 13ty czerwca niezapalano wcale latarni morskich na wyspach *Ischia* i *Procidia*, i że w ostatnich czasach dopuszczano się kilkakrotnie tej karygodnej opieszalności. Na wniesione w tej mierze zazalenie francuskiego konzula usunęło król. sycylikańskie ministerjum spraw zewnętrznych urzędnika przeznaczanego do czuwania nad temi latarniami, i wydało oprócz tego potrzebne rozporządzenia, by zapobiedz nadal podobnym wykroczeniom mogącym pociągnąć za sobą największe nieszczęście.

W dzisiejszym numerze *Monitora* czytamy doniesienie o zgonie admirała *Duquesne*, zmarłego w *Hawanie* na apopleksję. Pogrzeb odbył się z całą paradą wojskową; jeneralny konzul francuski, władze hiszpańskie i cała załoga miasta oddawali zmarłemu ostatnią posługę, a z eskadry francuskiej wysadzano na ląd umyślnie dla uroczystości pogrzebowej znaczny oddział wojsk okrętowych. Trumnę złożono w kościele katedralnym w *San Domingo*. — Dalej donosi *Monitor* o zaszłym 14go b. m. w *Galipoli* zgonie jenerała *Neya*, drugiego syna marszałka *Neya*. Według doniesień z *Galipoli* trwała słabość jego przez dłuższy czas, ale na wiadomość o śmierci matki pogorszyła się nagle tak dalece, że umarł w kilka godzin po otrzymaniu tego smutnego poselstwa. (Jak piszą z *Konstantynopola*, miał jenerał *Ney* umrzeć na cholere). Syn zmarłego jenerała służy również w *Oryencie* jako podoficer w 7mym pułku dragonów i otrzymał teraz urlop dla przewiezienia serca swego ojca do *Francyi*.

W *Biaritz* przyaresztowano temi dniami na rozkaz z *Paryża* jednego z byłych komisarzy departamentowych *Ledru-Rollina*, który miał udział w zaburzeniach rewolucyjnych w *Barcelonie*.

(Abbl. W. Z.)

Belgia.

Bruxela. 26. lipca. Królewskim dekretem z 23. lipca rozciągnięto zakaz wywożenia kartofli aż do czasu dalszego rozporządzenia.

Z rezerwowego wojska z lat 1847 i 1849 zwołano dwie klasy, ażeby się nieodzwycajały od służby.

Kompanii kolonizacyi belgijskiej odebrał prezydent w *Guatemala* znowu przyznane jej przez tę republikę przywileje.

Swajcarya.

Berna. 30. lipca. Dzisiaj doręczył c. k. radzca legacyi baron *Kübeck* naszemu prezydentowi federacyi *Frei-Herosé* swe listy wierzytelne jako austriacki sprawujący interesa przy federacyi szwajcarskiej. — Nadzieja ostatecznego załatwienia nieporozumień naszych z *Austryą* ziści się może niebawem. (Zeit.)

Niemce.

(Wiadomości z Berlina. — Rewia tegoroczna. — Defraudacye. — Król Portugalski w podróży do *Gothy*.)

Berlin. 31. lipca. Tegoroczne jesienne popisy korpusu gwardyi, które, jak doniesiono, miały się zacząć 22. sierpnia, nastąpią według *Voss. Ztg.* na królewski rozkaz w ósm dni później. Zaczną się więc 29. sierpnia, w którym-to dniu przybędzie tu *Poczdamska* załoga i zakończą się 8. września. Główne wystąpienie odbędzie się dnia 1. września a na drugi dzień manewr korpusu, oprócz tego wystąpią wojska na polny manewr i powrócą dnia 8. września na swe załogi.

Eberfelder Ztg. zapowiada urzędownie na początek przyszłego miesiąca zjechanie komisji do *Eberfeld* w zamiarze superrewizyi w odkrytych defraudacyach podczas wojskowej rekrutacyi w prowincyi.

Z *Kopenhagi* nadeszła wiadomość do *Swinemünde*, że w poblize *Swinemünde* odplynie kilka okrętów francusko-angielskiej floty dla salutowania króla *Jego Mości* w jego podróży ztamtąd do *Putbus*, a właściwie dla towarzyszenia mu w tej żegludze.

Reinhardtbrunn koło *Gothy*, 28. lipca. Dzisiaj wieczór przybył tu z *Berlina* *Jego Mość* Król Portugalii z księciem *Ludwikiem Filipem* de *Braganza-Bourbon*. Książę *Jego Mość* wyjechał naprzeciw nich aż do *Gothy*. Pobyt tych dostojnych gości potrwa dni kilka.

(Konferencya biskupów w *Augsburgu*.)

Augsburg. 27. lipca. Przedwczoraj otworzono tu biskupia konferencye, ale w tym samym dniu także zamknięte; jestto dowód zachodzącej jedności i zgody. Pasterze kościoła poświęcili wczorajszy dzień zwiedzaniu świętości i skarbów kościelnych, równie jak innym wizytom. Dziś odjechali do *Mnichowa jmx.* *Arcybiskup*, hrabia *Reisach*, biskup z *Eichstädt* i *Infutal* z *Bamberga*, podczas gdy biskupi z *Regensburga* i *Würzburga* udali się na *Donauwörth* do swoich dyecezyi. Odjazd najprzewielebn. jmx. biskupów z *Speyer* i *Passau* później nastąpi. (Augsburg. Postz.)

Dania.

(Ogłoszenie statutów nowej konstytucyi.)

Kopenhaga. 30. lipca. Wczoraj wyszło tu rozporządzenie względem konstytucyi monarchyi duńskiej dla jej spraw spólnych. Rozporządzenie to podpisał król dnia 26. lipca na zamku *Eremitage*,

a książęta dziedziczy, tudzież wszyscy ministrowie królestwa i księstw kontrasygnowali je. Składa się z 28 paragrafów.

Patentem datowanym także z zamku Eremitage z d. 26. lipca będzie rada państwa zwołana na d. 1. września. (Zeit.)

Księstwa Naddunajskie.

(Doniesienia z nad Dunaju w Soldatenfreund.)

Wiedeń, 2. sierpnia. *Soldatenfreund* uzupełniając skreślenie szyku bojowego tureckiego korpusu nad Dunajem w Ruszczuk-Dzurdzewo, dodaje, że oprócz przybyłych z Kalafatu oddziałów z małej Wołoszczyzny, nadszedł rumelijski korpus armii pod dowództwem Kostum Baszy, tudzież złożona z sześciu batalionów Nizamów, jednego pułku kawalerii i dwóch baterii o szesnastu działach dywizya armii bałkańskiej pod dowództwem Bejram Baszy (byłego angielskiego pułkownika Lance). Bejram Basza zdobył szturmem rosyjskie szaniec na Wyspie Mokan a później obsadził Dzurdzewo, w których to potyczkach angielski kapitan Arnolds i angielski porucznik inżynierów Burke ciężko ranni dostali się w niewolę rosyjską, ale wkrótce potem umarli.

Siebenbürger Bote donosi z Bukaresztu pod dniem 24. lipca: Zawsze jeszcze stoją Rosyanie pod Frateszti a Turcy pod Dzurdzewo na stanowiskach obserwacyjnych naprzeciw sobie. Z obydwóch stron ściągają ciągle posiłki. Dnia 22. wyruszyło 8000 Turków na Frateszti, a Rosyanie robili wszelkie przygotowania na ich przyjęcie. Dotychczas wiadomo czyli przyszło do walki. Cały pochód był zapewne tylko pozorną operacją ze strony Turków by uwagę Rosyan odwrócić od innych punktów. Nasze lazarety zawsze jeszcze przepełnione chorymi. Wielki brak wojskowych chirurgów, dlatego wezwano pomocy kilku lekarzy cywilnych. Rany pochodzą ponajwiększej części od kul koniecznych z niebezpiecznych i daleko niósących sztućców tureckich. Mamy tu straszny upał, który bardzo szkodliwy wpływ wywiera na zdrowie rannych, między którymi śmiertelność jest bardzo wielka. (Abb. W. Z.)

(Stanowiska w pochodzie Rosyan i Turków na Wołoszczyźnie.)

Wiedeń, 3. sierpnia. *Lloyd* pisze: Dzisiejsze doniesienia z Bukaresztu sięgają po d. 30. lipca. Ostatnie oddziały wojsk rosyjskich miały d. 31. lipca opuścić miasto a 1. sierpnia spodziewano się wjazdu Omera Baszy na czele armii swojej. Książę Gorczakow przechodził dnia 28. z. m. z centrum armii swojej przez wieś Szelawę odległą o sześć mil od Kalugereni, a d. 29. zrana udał się ztamtąd dalej w kierunku Fokszan. Armia turecka posuwa się z największą oględnością w trzech kolumnach ku Bukaresztowi. Centrum stało d. 29. lipca pod dowództwem Omera Baszy w leżącej między lasami wsi Kalugereni; d. 30. lipca przybyły korpusy podjazdowe tureckiej przedniej straży do Gliny, o dwie mil od Bukaresztu; d. 31. lipca miała tam przybyć główna kwatery Omera Baszy; prawe skrzydło idzie z Oltenicy brzegiem rzeki Argis do Bukaresztu. Lewe skrzydło stało d. 28. lipca w Mogurze, z kąd uda się głównym gościńcem do Bukaresztu.

Wojska rosyjskie, które d. 29. lipca przybyły do wsi Szelawy cofając się z Dzurdzewa, tworzyły przednią straż korpusu Gorczakowa pod dowództwem generała-lieutenanta Soimonowa. Ta awangarda składa się z ośmiu batalionów 10 dywizji piechoty, z Tomskiego i Koliwańskiego pułku strzelców i z pułku huzarów w. księcia Następcy Tronu. Według marszruty miała ta awangarda przejść d. 1. sierpnia przez Jałomizę pod Ureszti i Kereszani, gdzie mosty rzucono, ztamtąd udać się do Kikinez, a potem głównym gościńcem do Fokszan i stanąć tam w połowie sierpnia.

Pod Akerman przybyła dnia 22. lipca ekspedycja flot połączonych, która jak się zdaje, zechce wylądować na wybrzeżu dla rekognoskowania.

(Wychodźcy bułgarscy.)

Wiedeń, 3. sierpnia. Według wiadomości z Gałaczu z d. 20. lipca nieustawały tamteży przechody rodzin bułgarskich które z Dobruczy emigrują do Bessarabii. Także przy ujściu Pruta do Dunaju, dwie mil poniżej Gałaczu i niedaleko rosyjskiej fortecy Reni, przeszło blisko 7000 rodzin uprowadzając z sobą 150.000 sztuk bydła (ponajwiększej części rogatego) przez granicę. Bułgarowie którzy na ostatku przechodzili przez Gałaczu, wyszli ponajwiększej części z okolic Sylistryi, gdzie mieszkańcy jak słychać opuścili 120 wielkich wsi. Ale ci co się jeszcze nieprzeprawili na lewy brzeg Dunaju, niebędą już mogli zdążyć za swymi spółwyznawcami, ponieważ już oddziały kawalerii tureckiej zatrzymują wychodźców i zmuszają ich do powrotu. Na uwagę zasługuje, że wychodźcy ponajwiększej części posiadają stosunkowo znaczny majątek. Do Bessarabii niemogą przewozić pieniędzy tureckich, dlatego wymieniali tureckie złote lkozory (po 1 $\frac{1}{3}$ talara) w Gałaczu i Ibraiowie na monetę rosyjską, przy której-to sposobności pokazało się, że wiele rodzin posiadało po 1300 talarów w majątku. Z powierzchności tych ludzi można było sądzić że to żebraki; ale gdy się ich pytano o przyczynę, odpowiedzieli że musieli ukrywać najmniejszy ślad dobrego bytu, by nieobudzić chciwości urzędników tureckich. Część rosyjskiej floty na Dunaju opuściła Gałaczu po bitwie pod Dzurdzewo i popłynęła Dunajem w pobliże Sylistryi. (Abbld. W. Z.)

Turcyja.

(Burza morska. — Domyślają się wyprawy na Anapę. — Warną się przeistacza. — Baszibozuków wcielono do armii sprzymierzonych.)

Konstantynopol, 24. lipca. Gazeta Tryestyńska pisze: „Na lądzie i na morzu panuje teraz głęboka cisza przerywana

tylko hukiem i szumem strasznej burzy, która od pięciu dni okrywa pianą fale Bosforu. Dla tej-to burzy nie odpłynęła przedwczoraj leżąca w Bosforze flota transportowa na czarne morze, co według nadesłanych rozkazów nastąpić miało. Te okręta transportowe wysadzwszy swe ładunki na ląd powróciły próżne z czarnego morza i stały tu od niejakiego czasu. Z powodzenia ich na morze czarne można wnosić, że z Warny zamierzają wysłać masy wojsk na inny punkt czarnego morza, gdy się skończy wojna nad Dunajem.

O tym samym przedmiocie pisze *Osserv. Tr.*: „15. okrętów angielsko-francuskiej floty odpłynęło d. 22. z Balczyka z znaczną liczbą wojsk lądowych. Zapewniają, że wojska te są przeznaczone przeciw Anapie i sądzą powszechnie, że po wzięciu Anapy ruszą na Sebastopol, jednak nie przed 10. sierpnia, gdyż dopiero o tym czasie będą gotowe potrzebne łodzie kanonierskie nad których uzbrojeniem pracują w zbrojowni w Konstantynopolu.

Stan zdrowia w Konstantynopolu jest pomyślny; tylko w Galipoli i Smyrnie grasuje cholera.

W Warnie pracują wojska francuskie gorliwie nad wałami forticznymi, Anglicy zaś naprawiają tamy portowe.

Francuzi i Anglicy — pisze gazeta Tryest. — zachowują się tak, jak gdyby w Warnie u siebie byli. Baszibozuków, którzy stali w Warnie, wcielono teraz jako korpus piechoty i kawalerii do armii sprzymierzonej; żołd pobierają od mocarstw sprzymierzonych, a posady oficerów obsadzone Europejczykami. W Warnie zaczęto ustawić słupy telegraficzne i spodziewają się, że linia telegraficzna między Warną i Szumłą będzie w przeciągu sześciu tygodni gotowa. (Abbld. W. Z.)

Doniesienia z ostatniej poczty.

Hermanstadt, 4. sierpnia. Od 1. sierpnia, 4. god. zrana opuścili Rosyanie Bukareszt zupełnie i udają się do Multan. Dnia 31. z. m. pożegnał książę Gorczakow bojarów w mianej do nich przemowie, oświadczając, że się cofa ze względów strategicznych. Kantakuzeno objął tymczasowo kierunek spraw publicznych. Policya konna pełni służbę bezpieczeństwa. Turcy stoją w Kalugereni, gdzie się znajduje Omer Basza, St. Arnaud i Raglan. Stawroforów pochwymano i posłano za Rosyanami. W Bukareszcie zupełna spokojność. (Wien. Ztg.)

Wiedeń, 5. sierpnia. *Litogr. koresp. austr.* pisze: Z depeszy telegraficznej z Bukaresztu z d. 1. b. m. wyjmujemy co następuje: W potyczce pod Dzurdzewem d. 7. z. m. wynosiła strata Turków 572 poległych i 1000 rannych. W mowie pożegnalnej do Bojarów dziękował książę Gorczakow za przyjęcie wojsk rosyjskich, polecił im 30 ciężko chorych, których zostawić musi i dodał, że może pierwiej wróci do Bukaresztu niż się spodziewają. Pana Emanuela Floresco wzięli Rosyanie ze sobą jako komisarza aprowizacyjnego. Potem udał się książę Gorczakow do Obileszty. Władze usiłują utrzymać porządek. W Bukareszcie radość powszechna i nieobawiają się już w żadnym razie powrotu Rosyan.

— *Litogr. koresp. austr.* pisze dalej: Według telegraficznego doniesienia prywatnego z Odessy z 31. z. m. stoją połączone floty od 30. lipca przed Sebastopolem i mają ze sobą znaczną liczbę okrętów transportowych.

Paryż, 5. sierpnia. *Monitor* donosi z Irun z d. 4. b. m.: W Madrycie przywrócona komunikacja. Biura kas długu państwa nie są wprawdzie jeszcze otwarte, ale rząd poczynił kroki, by dopełniły zobowiązań swoich.

Turyń, 4. sierpnia. Jego Mość Król wyjechał z ministrami Cavour, Lamarmora i Dabormida do Genuy. Wczoraj zachorowało w Genuy na cholere 225 osób, a 107 umarło. W Turynie stan zdrowia pomyślny.

Z Florencyi donoszą z d. 2. b. m. że w drugiej połowie lipca zachorowało w w. księstwie 51 osób na cholere, a mianowicie w Liwornie 41, w Florencyi 2 i w Pizie 1; wczoraj i dzisiaj nie wydarzyły się nowe wypadki.

Wszystkich toskańskich urzędników, którzy się samowolnie oddalili wezwano do powrotu pod zagrożeniem, że kto nieprzybędzie, otrzyma dymisyę.

Ancona, 1. sierpnia. Rząd papieżki zawarł z rządem neapolitańskim traktat wzajemności względem równego traktowania obustronnych okrętów w portach wzajemnych.

Tunet, 22. czerwca. Gubernatora Susy wysłano do Konstantynopola, by przedstawił Sułtanowi kontyngent tunetański; wiezie także 4 miliony piastrow na pokrycie kosztów. Nakazano surowe środki Kwarantany. Okrętów z patente brutta nie przypuszczają tutaj, lecz muszą gdzieindziej odbywać kontumacyę. (L. k. a.)

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe lwowskie.)

Lwów, 7. sierpnia. Na naszym dzisiejszym targu płacono za korzec pszenicy 28r.4k.; żyta 19r.50k.; jęczmienia 18r.40k.; owsa 18r.24k.; kartofli 8r.22k.; — cetnar siana kosztował 2r.19k.; okłótów 1r.35k.; — sąg drzewa bukowego sprzedawano po 25r., sosnowego po 21r.45k. w. w.

